

Obe suprotstavljene strane u Crnoj Gori tvrde da su odnele pobjedu u EU

Author: [Marijana Buljan](#)

Na iznenadjenje mnogih, promena politike u Briselu jednako je usrecila one koji se zalazu za nezavisnost i one koji joj se protive.

I zagovornici nezavisnosti Crne Gore i oni koji se zalazu za zajednicu sa Srbijom tvrde da im nova politika Evropske unije prema drzavnoj zajednici ove dve republike ide na ruku.

Nakon promene politike koja je usaglasena 4. septembra u Briselu, vise se nece insistirati na medjusobnom uskladjivanju ekonomija Srbije i Crne Gore, vec ce se unutar procesa pristupanja EU njihove ekonomije zasebno integrisati, primenom pristupa takozvanog dvostrukog koloseka.

Zagovornici zajednice sa Srbijom ovaj potez – usaglasen od strane ministara inostranih poslova na sastanku u Matsrihtu – tumace kao pokusaj Brisela da prevazidje ekonomske i tehnicke probleme koji su opterecivali drzavnu zajednicu i da je u isto vreme ojaca kroz formiranje direktno izabrane savezne vlade.

Zagovornici nezavisnosti Crne Gore, s druge strane, tvrde da Brisel ovim cinom staje na njihovu stranu i priznaje da nije moguće ujedinti dve republike.

Medjutim, nezavisni posmatraci pretpostavljaju da EU samo pokusava da dobije na vremenu do resavanja osetljivog pitanja konacnog statusa Kosova, koje je trenutno deo drzavne zajednice.

Unija Srbije i Crne Gore, labava zajednica dve gotovo nezavisne drzave koja je napravljena pre dve godine pod snaznim pritiskom EU, uz narocito zalagenje Havijera Solane, povernika Unije za spoljnu politiku i bezbednost, u Beogradu i Podgorici se vidi kao nezadovoljavajuci kompromis, a kritickari je u poruzi nazivaju "Solanijom".

Crna Gora je duboko podeljena oko pitanja drzavne zajednice.

Vladajuca koalicija Demokratske partije socijalista, stranke premijera Mila Djukanovica, i Socijaldemokratske partije, koja je na vlasti je od januara 2003. godine, zalaze se za nezavisnu Crnu Goru i zeli odrzavanje referenduma o ovom pitanju u najkracem mogucem roku.

U redovima opozicije, s druge strane, dominiraju stranke koje se gorljivo zalazu za ocuvanje drzavne zajednice: Socijalisticka narodna partija, Socijalisticka narodna stranka i Narodna stranka, koje u republickom parlamentu imaju 40 procenata mesta.

Prema poslednjem istrazivanju Centra za demokratiju i ljudska prava, opcija odvajanja od Srbije ima neznatnu vecinu medju gradjanima Crne Gore.

U Srbiji, vecina politickih partija se zalaze za neki oblik zajednice sa Crnom Gorom. Nacionalisti ne veruju formuli koju predlaze EU, dok demokrate smatraju da joj je potrebna reforma i izrazavaju podrsku usvojenj promeni politike.

”Poslednje dve godine, (Srbija i Crna Gora) imaju dve razlicite monete i nema slobodnog protoka dobara, ljudi i kapitala. Sada je jasno da su mali izgledi da se drzavna zajednica napravi na takav nacin”, izjavio je Miroljub Labus, lider G 17 Plus i potpredsednik Vlade Srbije (vidi Labusov komentar u ovom izdanju).

To da ni Beograd ni Podgorica nisu zadovoljni sporazumom o drzavnoj zajednici bilo je ocigledno od pocetka. Za usvajanje ustavne povelje bilo je potrebno godinu dana, a napredak u uskladjivanju ekonomija dve republike i dalje je neznatan, uprkos ostrim upozorenjima iz Brisela.

Pristup dvostrukog koloseka koji primenjuje EU naisao je na neobicno toplu dobrodoslicu, jednako kod crnogorskih unionista i separatista, mada oni ovaj potez tumace na veoma razlicite nacine.

Oni, prvi, tvrde da njihovi rivali vise ne mogu tvrditi da drzavna zajednica ne moze funkcionisati i da ce se sada naci pod pritiskom Brisela da podrze njeno jacanje formiranjem direktno izabrane savezne skupstine, kao sto je predvidjeno Beogradskim sporazumom.

Unionisti veruju da ce dobiti vecinu na ovim izborima – i tako konsolidovati zajednicu – jer je verovatno da ce zagovornici nezavisnosti bojkotovati izbore.

Cinjenicu da je EU podelila ekonomije Srbije i Crne Gore zagovornici nezavisnosti tumace kao pocetak procesa koji ce konacno dovesti do politicke podele.

”Prihvatanje realnosti od strane ministara inostranih poslova zemalja clanica Evropske unije, moram reci, dozivljam kao jos jednu potvrdu mog stava da je transformacija drzavne unije u uniju nezavisnih drzava najbolji model odnosa izmedju nas”, izjavio je Filip Vujanovic, predsednik Crne Gore (vidi Vujanovicev komentar u ovom izdanju).

Nezavisni posmatraci tvrde da Briselu odgovara to sto obe frakcije, i oni koji su za zajednicu i oni koji su protiv, novu politiku tumace na nacin koji odgovara njihovim potrebama, jer EU zeli da umiri obe strane do resavanja pitanja o konacnom statusu Kosova. ”EU zeli da dobije na vremenu i izbegne politicku nestabilnost dok ne pronadje resenje za Kosovo”, izjavio je Svetozar Jovicevic, iz nevladine organizacije Grupa za promene.

Potvrda za takav stav moze se naci u pismu koje je nedavno objavljeno u crnogroskim medijima, za koje se tvrdi da ga je Kris Paten, evropski komesar za spoljnu politiku, uputio svojim kolegama, a u kojem se promena strategije opravdava potrebom da se unija Srbije i Crne Gore ocuva do marta 2006, da se ne bi ”omeo vremenski raspored medjunarodne zajednice za resavanje konacnog statusa Kosova” (preneto u nastavku ovog izdanja).

Marijana Buljan je menadzer IWPR projekta u Podgorici.

Location: [Serbia](#)
[Kosovo](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/obe-suprotstavljene-strane-u-crnoj-gori-tvrde>